

KRONIEK 2018

RIK VAN DAELE

Eind 2017

De Gerrit Komrij-prijs 2017 werd toegekend aan www.schrijverskabinet.nl, een site die het Panpoëticon Batavûm virtueel wil reconstrueren. Tot 2017 werd nooit een 'tweede prijs' toegekend, maar eind 2017 waren er zelfs drie extra laureaten: de MOOC Middelnederlands van de Universiteit Antwerpen, het standaardwerk *Nobel streven* van Frits van Oostrom en *Vossensprongen* van het Reynaertgenootschap. 'Stuk voor stuk prachtige projecten/publicaties die de jury van harte aanbeveelt', meldde de jury. De Gerrit Komrij-prijs werd in 2012 opgericht om de popularisatie van de oude letteren te eren. Komrij was gek op oude literatuur en heeft veel gedaan om deze onder de aandacht van een groot publiek te brengen.

13 02 18

Tijdens de carnavalsoptocht van de Hulsterse carnavalsvereniging De Vossen hielden de deelnemers aan de lampionnenoptocht even na 19 uur halt voor een lichtshow rond Reynaert de vos aan het streekmuseum De Vier Ambachten in de Hulsterse Steenstraat. Op de gevel werd een prachtig lichtspel geprojecteerd, een fraaie animatiefilm van circa tien minuten van Hamza Ouahamdi uit Hulst, student aan het Scalda te Vlissingen. De vossentekeningen van de kinderen van de Wereldboom werden als prelude van de korte vertelling eveneens op de gevel geprojecteerd.

17 02 18

Tijdens de 26ste Herman Heyselezing in Stekene sprak bestuurslid van de heemkundige kring d'Euzie Luc de Brant voor ruim honderd aanwezigen over 'De geheimen van de kalender'. Hij maakte een wandeling door de tijd naar de oorsprong van de kalender, van de jaarwende naar de zondagsletter, van het sint-jansvuur naar Stonehenge, van Lucifer naar Venus, van de middag tot de noen en van 't jaar nul naar de millenniumbug.

21 02 18

De Cultuurraad van Sint-Niklaas kende zijn jaarlijkse cultuurprijzen 2017 toe in de Sint-Niklase stadsschouwburg. Het Reynaertgenootschap won in de categorie ‘Culturele vereniging 2017’ met als motivatie dat de vereniging met de organisatie van *Krijtvossen* en het Internationaal Reynaertcolloquium haar grenzen heeft verlegd. Beide manifestaties kaderden in de viering van het 800-jarig bestaan van de stad Sint-Niklaas, waar de zetel van het genootschap is gevestigd. Dat de vereniging laureaat werd in een jaar met bijna honderd verenigingsinitiatieven was een hart onder de riem voor de werking én een lokale erkenning, waar de vereniging blij mee was.

10 03 18

In de Antwerpse boekhandel De Groene Waterman werd onder de titel ‘LeesMij’ een leesgroep opgericht, waarin van maart tot juni 2018 vijf gedreven literatuuronderzoekers en gepassioneerde lezers van de Universiteit Antwerpen hun stem gaven aan een boek dat volgens hen de verzoekbede ‘Lees mij’ roept. Wouter Haverals, doctoraatsstudent Middelnederlandse letterkunde, beet de spits af met de *Reynaert*.

27 04 18

Reineke Fuchs-verzamelaar Friedrich von Fuchs heeft de privécollectie van zijn prachtige Reineke Fuchs Museum in Linden overgedragen aan twee belangrijke Duitse instellingen. De boekencollectie werd aangekocht door de prestigieuze Herzogin Anna Amalia Bibliothek in de Goethestad Weimar. De zgn. artefacten vonden een bewaarplaats in het mooie (private) Kaulbach Haus in Bad Arolsen. Bad Arolsen is voor de Nederlanders verbonden met het koningshuis (Emma, de overgrootmoeder van Beatrix, trad er in 1879 in het huwelijk met koning Willem III), voor de Belgen is het een garnizoensplaats, de plek waar vele militairen in de tweede helft van de twintigste eeuw hun dienstplicht gingen vervullen. Er werd meteen een tentoonstelling ingericht: *Wilhelm von Kaulbach – Goethes Reineke Fuchs und die Sammlung Friedrich von Fuchs*. De aankoop van de collectie werd gefinancierd door de Hessische Kulturstiftung in samenwerking met het Hessischen Museumsverband en de stad Bad Arolsen.

19 04 18

Jean van Caloen en zijn zoon Roland waren echte boekenverzamelaars. Hun liefde voor middeleeuwse manuscripten blijkt uit de kostbare manuscriptencollectie die beheerd wordt door de Stichting Jean van Caloen, gehuisvest in het kasteel van Loppem. De stichting gaf de collectie van 31 handschriften in bewaring aan de Openbare Bibliotheek Brugge. Van 20 tot 22 april waren de handschriften naar aanleiding van de Erfgoeddag uitzonderlijk voor het publiek toegankelijk in de Brugse Biekorf. Op een van de fragmenten van een Maaslands Latijns Antifonarium van circa 1450-1475 van een verluchter uit de Ushaw-groep zijn afbeeldingen van de fabel van de vos en de kraanvogel te vinden. Bij de tentoonstelling verscheen een brochure van Ludo Vandamme en Eveline Hauwaerts.

22 04 18

In het kader van het literaire festival Archipel en de Erfgoeddag organiseerde het Reynaertgenootschap in de bibliotheek van Sint-Niklaas de *battle* 'Het tweegevecht. Ysegrim of Reynaert? Pikante Reynaertverzen voor vroege vogels'. Die vroege vogels beluisterden talrijke varianten van de passage van het tweegevecht tussen vos en wolf uit *Reynaerts historie*. Zij maakten kennis met wat diverse bewerkers in de loop der eeuwen met de scène uitgespookt hebben. Een tiental versies werd voorgelezen, o.a. uit de Middelnederlandse tekst, en verder uit de versies van G. Leeu, C. Plantijn, de Noord- en Zuid-Nederlandse volksboekentraditie, P. van Duyse, P. Louwerse, S. Streuvels, J.P. Zomers-Vermeer en H. van Daele. Het resultaat was een verhaal over adaptatie en censuur, een kleine cultuurgeschiedenis van de Nederlanden aan de hand van slechts één scène uit een van onze 'klassiekers'. In het kader van het Erfgoeddagthema 'Kiezen' kregen de bezoekers de mogelijkheid om een stem uit te brengen voor Reynaert of voor de onfortuinlijke Isegrim. De wolf won het pleit met negen tegen zes stemmen. We kregen dus een andere winnaar dan in het literaire tweegevecht, of: de literatuurgeschiedenis herschreven. De twee bezoekers uit de Isegrimlaan uit Belsele keerden verrukt naar huis. Leeuwenfanaten konden vervolgens in de Stedelijke Musea stemmen op koning Nobel als een van de tien figuren uit de 'collectie' (Nobel werd gekoppeld aan het achttiende-eeuwse Reynaertkabinet uit het Antwerpse atelier Van Soest in de collectie van de Stedelijke Musea Sint-Niklaas). De fictieve koning eindigde tussen twee vrouwelijke plaatselijke helden in en moest alleen de duimen leggen voor een plaat-

selijke wielrenster, Gerarda van Steenlandt. Het werd een millimeterspurt met slechts één stem verschil ...

04 05 18

Camille Huysmans was een van de markantste figuren in de geschiedenis van de Belgische sociaaldemocratie én hij was reynaerdist. Om de vijftigste verjaardag van zijn overlijden te gedenken, werden verschillende initiatieven genomen. Jan de Putter (Leiden) hield in het Vrijzinnig Antwerps Trefpunt Out of a Box de lezing 'Een Reinaert aan de Schelde. Het beeld van Camille Huysmans'. Heel zijn leven heeft Huysmans gesproken over Reynaert de vos en Tijn Uilenspiegel. Als burgemeester van Antwerpen droomde hij hardop van gigantische beelden van deze literaire karakters aan beide oevers van de Schelde. Jan de Putter gaf een antwoord op de vraag waarom Huysmans zich zo herkende in deze figuren, in de tijdsgeest en in zijn politieke idealen. Hij ging ook in op de plaats van Huysmans in de lange Reynaerttraditie.

05 05 18

'Vossen. Expeditie in het land van Reynaert' in het noorden van het Waasland (op het grondgebied van de gemeenten Beveren en Sint-Gillis-Waas) en Oost-Zeeuws-Vlaanderen (Hulst) was een ongezien belevingsavontuur voor bijna 60.000, voor het merendeel fietsende, bezoekers. De middeleeuwen waren nog nooit zo leuk door de unieke combinatie van erfgoed, kunst, natuur en avontuur in een van de mooiste zomers van de voorbije twintig jaar. Het project werd gerealiseerd door Katoen Natie, Indaver en The Phoebus Foundation en hun CEO Fernand Huts. Productiehuis Koeken Troef! zorgde voor plezier, beleving en animaties en het Reynaertgenootschap stond borg voor de wetenschappelijke onderbouw van het geheel (wat de reynaerdistische basis van het project betreft). Startend aan Burcht Singelberg, de hoofdvestiging van Katoen Natie op de Linkeroever, waar een heuse Reynaertwereld werd opgebouwd, ontdekte de fietser op diverse locaties het Reynaertverhaal dankzij diverse moderne digitale technieken. De confrontatie met de delicate zestiende-eeuwse atlanten, de 'zondige' schilderijen van de Vlaamse meesters (waaronder P.P. Rubens) en de moderne kunstwerken van Panamarenko, Sophie Ryder, Jan Fabre en anderen bracht de deelnemers in verrukking. Wie er niet genoeg van kon krijgen, kon thuis de twee boeken uit de verwenstas doorpluizen

(waaronder een nieuwe Reynaertbewerking van Katharina van Cauteren, Rik van Daele en Patrick Bernauw met illustraties van Joris Snaet) of de rijk geïllustreerde bijdragen in het themanummer van OKV (Openbaar Kunstbezit Vlaanderen).

07 05 18

Kunstenaar Bart van Dijck ondernam in het Antwerpse een merkwaardige tocht. ‘In een poging om mij tijdelijk te identificeren met de figuur van de vos wandelde ik, na zonsondergang, van bij mij thuis (Berchem) naar 252cc (expositieruimte van het cultuurcentrum Ekeren) met een vossenmasker en een vossenvacht. Ik wandelde zoals ik dacht dat een vos zou wandelen, langs donkere kleine straten, zoveel mogelijk mensen en drukte vermijgend. Aangekomen in Ekeren wandelde ik vier keer rond het gebouw 252cc om dan weer naar huis te wandelen. Een wildcamera registreerde mijn bewegingen. Deze actie gebeurde in het kader van de tentoonstelling *The Homecoming*, gecureerd door Jan van Woensel.’ Vier foto’s van de wildcamera werden afgedrukt op A7 kaartjes voor de bezoekers. Tijdens de finissage van de tentoonstelling, waarin het vossenkostuum als een van de kunstvoorwerpen uitgesteld werd, ondernam de kunstenaar een reynaerdiaanse actie: ‘In de buurt van de kapstok, gekleed in een zwart maatpak, fluisterde ik de bezoekers slogans in de oren zoals: ‘Wees gerust, er is bewaking op de kust’, ‘Heel tof, maar niet in mijnen hof’, ‘Hoe witter de mens, hoe voller zijn pens.’”

26 05 18

In de sinksendagen van 1958 werd in het stadspark aan de Parklaan in Sint-Niklaas een monumentale Reynaertbank met een beeld van Albert Poels – nog steeds een van de meest iconische Reynaertbeelden van het Waasland – ingehuldigd. Het initiatief kwam van de Vlaamse Toeristenbond onder impuls van voorzitter Jozef van Overstraeten, die ook betrokken was bij de inhuldiging van de Reynaertroute in 1955. Op 26 mei, tweede pinksterdag 1958, werd de monumentale bank naar een ontwerp van architect Jozef Willems plechtig ingezeten. Precies dertig jaar later, weer op een tweede pinksterdag, werd aan hetzelfde beeld de geboorte van *Tiecelijn. Nieuwsbrief voor reynaerddoelien*, gemeld.

03 06 18

In het Utrechtse museum Het Catharijneconvent eindigde de tentoonstelling *Magische miniaturen*. Naar aanleiding van de expo verscheen in *Catharijne* 2018.1 de bijdrage 'Als de vos de passie preekt ... Verrassende vondsten' van Floris G.T. Harskamp met o.a. twee vossenillustraties uit een Gents getijdenboek van circa 1475 met voor een haan prekende vossen met een blauwe kap. Nog interessanter is de beschrijving van een pennenproef in een laat-vijftiende-eeuws papieren religieus handschriftje dat toebehoorde aan zuster Anna Jansdr. uit het regularissenklooster van Onze Lieve Vrouw in Nazareth (Rijswijk) met enkele tweeregelige Reynaertverzen die niet direct te relateren zijn aan de overgeleverde handschriften.

16 06 18

In *Fox Populi* blies Die Hele Ding nieuw leven in *Van den vos Reynaerde*. De voorstelling werd gecreëerd als afstudeerproject van de ArtEZ Toneelschool Arnhem en ging in het Maaspodium in Rotterdam in première. De vos 'is iedereen te slim af, want "ik ben zo slim als de domheid van anderen mij toelaat." Niemand is veilig voor deze zelfingenomen oer-leugenaar. De Vos gebruikt zijn taal en rijmkunde om iedereen klem te zetten en in de val te lokken. Die Hele Ding laat de oud Nederlandse christelijke cultuur clashen op de moderne tijd. FOX NEWS meets linkse grachtengordelkniek / Hip-hop meets verzentoneel / Wit knalt op zwart'.

21 06 18

In opdracht van Rijkswaterstaat Nederland realiseerde de Nederlandse kunstenares Eline Janssens een kunstwerk onder de A27 nabij Utrecht met daarin een hoofdrol voor Reynaert en zijn neef Grimbeert de das. Op de pilaren in de onderdoorgang in Maartensdijk verschenen afbeeldingen die geïnspireerd zijn op dassen. Vanuit de dassenburcht verkennen ze de omgeving via speciaal daarvoor aangelegde dassentunnels en maisvelden. In samenwerking met de leerlingen van het nabijgelegen Aerescollege zijn de definitieve ontwerpen gemaakt.

11 07 18

Op de Vlaamse feestdag hield Rik van Daele op vraag van de gemeente Lochristi, in 2018 voorzittersgemeente van het Intergemeentelijk Project Het Land van Reynaert, de feestrede. Centraal stond de vraag of de *Reynaert* lezen nog wel de moeite is. Tijdens de manifestatie werd ook de Cultuurlaureaat 2018 bekendgemaakt. Het voorzitterschap van Lochristi bestond uit tientallen door vele verenigingen gedragen reynaerdiaanse manifestaties. Een van de leukste was ongetwijfeld de tentoonstelling *Rossekoppen* (zie p. 325).

13 07 18

In het Oost-Vlaamse Assenede werd onder impuls van de geschiedkundige kring Hallekin een jubileum gestart rond 750 jaar *Floris ende Blancefloer*. Uitgaande van het boek dat professor Jozef Janssens (Leuven, Davidsfonds, 2015) publiceerde, en geïnspireerd door het Tapijt van Bayeux, zijn een tachtigtal vrijwilligsters al jaren aan het Tapijt van Assenede aan het borduren. In museum Het Warenhuis in het Zeeuws-Vlaamse Axel opende de tijdelijke tentoonstelling *Liefde overwint alles – Het Tapijt van Assenede: the making of ...* (looptijd tot 28 januari 2019). In de expositie werd een stand van zaken van het borduurwerk getoond in circa zeventig tapijten en panelen (vijftig geborduurde doeken en twintig tekeningen van Peter Audenaert waaraan geborduurd wordt). Het resultaat zal uiteindelijk uit negentig taferelen bestaan op een honderd meter lang (en een meter hoog) wandtapijt.

21 08 18

In een persbericht maakt de universiteit van Bristol bekend dat de Bodleian Libraries van de Universiteit van Oxford en de Universiteit van Bristol, in samenwerking met de in Oxford gevestigde educatieve instelling Flash of Splendour Arts en de Aardman animatiestudio's, een subsidie van 163.100 pond van de National Lottery zullen ontvangen voor een project waarin het erfgoed van de Middelnederlandse *Reynaert* centraal staat. Het project zal leiden tot een tentoonstelling in de Bodleian Libraries, waarbij literatuur, film, theater en cultuur worden gecombineerd. De tentoonstelling en bijbehorende activiteiten in Oxford beginnen in de winter van 2020. De lokale gemeenschappen in Oxford en Bristol maken deel uit van het project: kinderen van scholen voor speciaal onderwijs in de twee steden krijgen training van de Oscar-winnende makers van *Wallace en Gromit* en *Shaun the Sheep*, Aardman, en zullen anima-

tiefilms maken geïnspireerd door de avonturen van Reynaert. Het North Sea Crossings project zal Britse kinderen opnieuw kennis laten maken met Reynaert (wiens afstammelingen zoals Disney's *Robin Hood* en Roald Dahl's *Fantastic Mr Fox* alom bekend zijn), een voorbeeld van vele culturele producten van historische contacten tussen Nederlands- en Engelssprekenden.

30 08 18

In Belsele ('onder eenen boem') werden de vijf Reynaertbeelden die vroeger in het Green Center Delforge huisden en al enkele jaren op het pleintje aan het kruispunt van de Bergstraat en de Reinaertlaan stonden, opgefrist. Er werd samen met de buurtbewoners overlegd en men kwam tot een nieuw ontwerp van inrichting. Uitgangspunten daarbij waren de betere zichtbaarheid van de beelden en de functie van het pleintje als rustpunt en ontmoetingsplek met zit- en 'babbelbanken'. Nadien werd ook de historische Reynaertbank in Belseledorp aangepakt.

31 08 18

Het Reynaertgenootschap organiseerde een literaire bustocht langs het Vossen-project van Katoen Natie. Speciale aandacht ging uit naar de Reynaertfilmpjes (o.a. in theater Madoc), naar de bezichtiging van uitzonderlijke Reynaertdrukken in het Scriptorium (o.a. de *Historie van Reynaert de vos* uit 1589, *Reineke voß* uit 1592, *Reynicke fosz* uit 1656, de *History of Reynard the Fox* uit 1684 en *Le renard ou le procez des bestes* uit 1739), een genrestuk van Maarten van Cleve, een schilderij in een winterse omgeving rond de viering van vastenavond, de kunstwerken van Jan Fabre en Sophie Ryder en de drie tentoongestelde boeken van de nieuwe door de Phoebus Foundation aangekochte elfdelige zeventiende-eeuwse Atlas Maior van de Nederlandse cartograaf Joan Blaeu.

12 09 18

Het Hulsterse Reynaertbeeld van A. Damen aan de Gentse Poort vierde zijn tachtigste verjaardag. Burgemeester Jan-Frans Mulder ging de jarige vos persoonlijk feliciteren. Naar aanleiding van de viering kreeg ondernemer Ferdinand Huts de nieuwe Reynaertlitho van de gemeente aangeboden als dank

voor het Vossen-project, dat ook Hulst aandeed. Tijdens de zomermaanden verdubbelde het aantal bezoekers aan de toeristische dienst van Hulst (van meer dan 4000 in 2017 tot bijna 9000 in 2018). Het Reynaertmonument werd in 1938 op de Houtmarkt onthuld. In 1949 verhuisde het naar zijn huidige plaats, aan de entree van Hulst – naast de Gentse Poort. Het werd in 1949 verplaatst omdat de Houtmarkt toen werd heringericht.

22 09 18

In het Daknamse Catharinastraatje werd voor jong en oud een interactieve kunstenroute gerealiseerd. Aan de hand van tien Reynaertfiguren kunnen kinderen speels met het lokale (literaire) erfgoed kennismaken. Het project kwam tot stand op initiatief van het lokale verenigingsleven (met ACV-Beweging.net, de Reynaertkring, de Oud Soldatenbond, het Sportcomité, de Parochiefeesten en de Kerkfabriek) én met de financiële steun van de Koning Boudewijnstichting (binnen het project ‘Buurten op den Buiten’) en het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen). De figuren werden ontworpen door de lokale illustratrice en kunstenaar Riet Franssen en uitgevoerd in cortenstaal door Johan de Wilde, leerkracht aan het Lokerse VTI Sint-Laurentius. De route begint aan de ‘Troon van koning Nobel’, een kunstwerk van de Daknamnaar Kurt Gentier.

23 09 18

In een afgeladen volle zaal van Het Paleis in Antwerpen werd het hoorspel *Reinaert de vos* aan een breed publiek voorgesteld. De hoorspelen van Het Geluidshuis worden verteld, gespeeld en gezongen door Vlaanderens meest getalenteerde acteurs en zitten boordevol humor, liedjes en knotsgekke geluidseffecten. Ze zijn ideaal luistervertier voor thuis of onderweg en geschikt voor de hele familie, van 6 tot 106 jaar. In dit veertiende, Gaia-onvriendelijke, ‘Heerlijk Hoorspel’ rammelt meester-pester Wouter Hendrickx met de beren-, wolven- en kattenpoten van Koen de Graeve, Filip Peeters en Günther Lesage. Mieke de Groote is de sterke leeuw achter de sterke Herbert Flack. Gène Bervoets hangt zoals gewoonlijk het beest uit. Barbara Sarafian raaskalt juridisch. Joke de Bruyn en Liesa van der Aa staan hun mannetje als moeder en wolvin. Warren Borgmans vertelt, bijgestaan door natuurexpert Luc Nuyens als Guido van Plankendael.

12 10 18

De Tuindagen in het Park van Beervelde, een grafelijk kasteeldomein in het hart van de Oost-Vlaamse Bloemenstreek, zijn met 230 exposanten een begrip geworden en een schatkamer voor de meest veeleisende plantenliefhebbers. De tuindagen van 12-13-14 oktober stonden – omdat Lochristi voorzitter was van het Intergemeentelijk Project Het land van Reynaert – helemaal in het teken van Reynaert de vos. Het werd een zeer warme editie, met 19.500 bezoekers een record voor de najaarseditie. Tijdens de manifestatie werd ‘Het verhaal van Reynaert de vos in negen stappen’, geschreven door graaf Renaud de Kerchove, op geregelde tijdstippen verteld en gespeeld door vertellers en re-enactors. Op zaterdag vond ook het slotevenement van het voorzitterschap van het IGP Land van Reynaert plaats. Op stand 620, het prachtige Huis van Reynaert, was de fototentoonstelling *Rossekoppen* te zien en kon men proeven van de wijnen van Wijn domein Nobel en van het Reynaertbier van de Proefbrouwerij uit Hijfte. De gemeente Lochristi richtte een reynaerdiaanse belevenisruimte in met een Reynaertleeshoek en de prachtig gepresenteerde expositie in een

Rossekoppen. © BennievdP.

Rossekoppen. © Bennievd.

decoratie van oranje bloemen. De foto's van de 45 roodharigen uit de gemeente, die door drie plaatselijke fotografen (Emmie Hemelsoet, Gert-Jan de Baets en Thierry de Coninck) geportretteerd werden, hingen aan het plafond, netjes verdeeld over drie eilanden. Bennie Vanderpiete fotografeerde de 'rossekoppen' voor hun portret. Initiatiefnemer graaf Renaud de Kerchove ontpopte zich tot een uitmuntend Reynaertambassadeur. In vele tientallen standjes waren reynaerdiaanse elementen te zien die getuigden van een zelden geziene inventiviteit.

28 10 18

Tijdens zijn vijfde stiltetocht trok het Reynaertgenootschap naar Daknam, een deelgemeente van Lokeren en Reynaertdorp bij uitstek. Startpunt was het Koning Nobel Hof, een nieuwe verkaveling nabij het spoorwegpad aan de Pontweg, in de buurt van het kunstwerk 'Troon van Koning Nobel'. Een

klein gezelschap van circa vijftien personen ging via een stuk van het Koning Nobelpad, fraai bewegwijzerd met de tekeningen van David Audenaert (de maker van de Reynaertstrip *Foxy*) op zoek naar het begin van de Durme (bij de samenvloeiing van de Zuidlede en de Moervaart), naar het graf van Coppe onder de linde en naar stilte (deels verstoord door zeventienhonderd motards die precies op die dag hun Reynaerttroute reden). De ingrediënten van de tocht: een korte historische toelichting bij de omgeving en het landschap, de lectuur van literaire teksten van o.a. Joris Note en Paul Verhuyck en het afleggen van een stukje van het traject in stilte.

18 11 18

In de Bib van Sint-Niklaas werd *Tiecelijn 31* voorgesteld aan ruim honderd aanwezigen. Gastspreker was professor Remco Sleiderink van de Universiteit Antwerpen met de lezing 'Een Mechelse *Madoc*. Flarden van een droomgedicht'. Corine Kisling en Emmy Vercauteren ontvingen een eerste exemplaar als huldebetoon aan hun overleden echtgenoten Paul Verhuyck en Jaak van der Helst. *Tiecelijn 31* bevat artikels van o.a. Frank Willaert, Wouter Haverals, Georges de Schutter, Emmanuel Waegemans, Ad Putter en zijn collega's Elisabeth van Houts, Sjoerd Levelt en Moreed Arbabzadah, en verder van Peter Stöve en Piet van Bouchaute, allen auteurs die voor het eerst in *Tiecelijn* publiceren. Van beeldend kunstenaar Ronny Delrue verscheen een reeks van twintig tekeningen (2017) bij het proefschrift van Rik van Daele (1994). Enkele van de onderwerpen van het recentste jaarboek, dat integraal op www.reynaertgenootschap.be raadpleegbaar is: de *Walewein*, de fabel van de maag, Gerard Walschap, de Reynaertboekencollectie Grauwels, de Nobelprijs, de Koningskwastie enzovoort en verder teksten over hanen, ezels, luizen en vlooien, wolven en vossen. Veel vossen ...

27 11 18

Koos Meinderts *De schelmenstreken van Reinaert de Vos* van uitgeverij Hoogland & Van Klaveren, werd verkozen als boek van de maand in het populaire programma *De Wereld Draait Door (DWDD)*. Matteo Bal maakte er een schitterend animatiefilmpje bij 'over de *alleenigheid*' van de vos. Het boek zelf: in achttien hoofdstukken verhaalt Meinderts over de belevenissen van de geslepen vos en zijn beklagenswaardige tegenspelers. Elk hoofdstuk werd geïl-

lustreerd door een vooraanstaand kinderboekillustrator. De lijst is indrukwekkend. Thé Tjong-Khing en Sylvia Weve illustreerden reeds eerder een Reynaertbewerking. Carll Cneut is de enige Vlaming. Het omslag is van de hand van Charlotte Dematons. *De schelmenstreken van Reinaert de Vos* is de derde uitgave in een reeks van klassieke voor kinderen bewerkte boeken. Eerder verschenen *De avonturen van Baron von Münchhausen* en *Avonturen van Odysseus*. Op uitnodiging van de Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen, het VVV Hulst en Boekhandel Van Remortel las en signeerde Meinderts zijn boek op 22 december in 's Landshuis in Hulst.

21 12 18

De secundaire school Portus berkenboom met kunstopleidingen in het Waasland presenteerde met BAKVOSSEN een inspirerend Reynaertproject in Sint-Niklaas. De leerlingen van het vierde jaar 'beeldende en architecturale kunsten (BAK)' maakten op een speelse manier kennis met Reynaerts VOSSEN-streken. De meeste hoofdzonden die in het VOSSEN-project van de Phoebus Foundation belicht werden, sloten 'naadloos' aan bij de leefwereld van de leerlingen, die ook hun grenzen aftastten. Het thema 'dieren' leende zich bovendien zeer goed om jongeren van uiteenlopende culturele achtergronden te laten reflecteren over hun persoonlijke eigenschappen. In september 2018 reden de leerlingen de 47 kilometer lange educatieve en inspirerende VOSSEN-fietstocht en dankzij een project van Cultuurkuur maakten ze kennis met het vakmanschap van de professionele poppenspeler en -maker Patrick Maillard van theatergezelschap FroeFroe. De deelnemers maakten 3D-figuren in ijzerdraad, poppenkoppen in mousse en illustraties voor een eigen graphic novel. Het resultaat van dit multidisciplinaire project was nog te bekijken in de school van 7 tot 11 januari 2019, tijdens *Salons in jonge handen* in de Stationsstraat van 3 tot 5 mei 2019 en in september 2019 in de Bib van Sint-Niklaas.

Deze kroniek, die zich vooral concentreert op manifestaties waarbij het Reynaertgenootschap en zijn leden betrokken waren, werd samengesteld op basis van de berichten uit de e-brieven 2018 van het genootschap. Deze e-zines zijn beschikbaar op www.reynaertgenootschap.be/node/182. Daar vindt de lezer nog meer doorklikmogelijkheden naar diverse websites. Op de Facebookpagina van het Reynaertgenootschap is van enkele van deze manifestaties een fotoverslag te vinden.